

ABSTRAKT

Disertační práce se zabývá východisky budování a uplatňování autority v edukaci pohledem studentů učitelství v mezinárodním kontextu. Práce je dělena do šesti kapitol, z nichž první tři představují její teoretický základ. V první kapitole je vymezen pojem autorita obecně i z hlediska výchovy a vzdělávání, po čemž následuje členění autority a její kategorizace doplněné o přehled dilemat, které může v edukaci způsobovat. Druhá kapitola mapuje vnitřní a vnější determinanty budování a uplatňování autority v edukaci, tj. zabývá se problematikou vlivu osobnosti a kompetencí učitele, žákem, jejich vzájemnou interakcí, pedagogickými dokumenty a kulturně-společenskými faktory. Teoretickou část uzavírá přehledová studie dosavadního výzkumu problematiky. Ve čtvrté kapitole je vyjádřena výzkumná otázka a je charakterizována výchozí metodologie výzkumu, kterou se stala zakotvená teorie. Dále je popsán výzkumný plán a jednotlivé použité metody kvalitativního a kvantitativního sběru dat, včetně slovních asociací, nedokončených vět, myšlenkového mapování, esejů, focus group a upraveného dotazníku QTI. Tato kapitola rovněž pojednává o výzkumných souborech, které zahrnovaly české, finské a estonské studenty učitelství v magisterských studijních programech a české studenty v bakalářském studijním programu. Pátá kapitola se věnuje předvýzkumu a oběma etapám výzkumu, přičemž postihuje všechny použité metody kvalitativního a kvantitativního sběru dat a nabízí interpretaci a srovnání těchto dat na základě jejich analýzy za použití otevřeného, axiálního a selektivního kódování. Autor zde uvádí extrahované kategorie (proměnné), které se staly základem teorie, jež byla postupně zakotvována v datech prostřednictvím nacházení vztahů mezi těmito kategoriemi v různých kontextech, což vedlo k vymezení pěti dílčích výzkumných otázek. V šesté kapitole jsou uvedeny závěry disertační práce, které zahrnují odpovědi na výzkumné otázky a vytvořenou zakotvenou teorii, včetně modelu východisek budování autority učitele. Poslední kapitola rovněž zahrnuje diskusi a doporučení pro praxi.

KLÍČOVÁ SLOVA

autorita učitele, studenti učitelství, východiska autority učitele, kompetence učitele, interakční styly učitele, zakotvená teorie, mezinárodní kontext